

Harca Tabi Olan Bir Konuda, Belediye Gelirleri Kanununun 97. Maddesine Dayanılarak Ücret Alınamayacağı, Bu Ücretin Alınabilmesi İçin İsteğe Bağlı Bir Hizmetin Olması Gerektiği ve Harç veya Katılma Payı Konusu Yapılmamış Olması Gerektiği

T.C.

DANIŞTAY

9. Daire

Esas: 1994/6166

Karar: 1995/3654

Tarih: 26.12.1995

ÖZET: İnşaatla ilgili olarak 2464 s. Yasanın 80. maddesinin a, b, c, d, f bentlerinde belirtilen işlemlerden dolayı harç alınacağından aynı yasanın 97. maddesine göre belediyelerin ücret adı altında bir bedel istenmesinin mümkün olmadığı hk.

(2464 sayılı BGK. m. 80, 81, 82, 97, ek madde 1, ek madde 5, ek madde 6) (3194 sayılı İmar K. m. 22)

KARAR METNİ:

Temyiz İsteminde Bulunan : ... Belediye Başkanlığı

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf : Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti: Sosyal Sigortalar Kurumunun... 172 pafta, 620 ada, 255 parselde bulunan... İnşaatı ile ilgili olarak tahsil edilen proje kontrol ve uygulama (fenni muayene) ücretinin iadesi istemiyle açılan davayı; dosyada mevcut belgelere göre davacı kuruma ilişkin hastane binasının inşaatına ait olarak belediyece yapılan proje kontrol uygulama işlemlerinin 2464 s. Yasanın 82. maddesi uyarınca muayene ruhsat ve rapor harcı kapsamında bulunduğu, harca tabi konularda anılan yasanın 97. maddesi uyarınca ücret alınamayacağından tahsil edilen ücrette hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle kabul eden İstanbul 3. Vergi Mahkemesinin 6.7.1994 tarih ve 1994/1318 s. kararının; yükümlüden alınan ücretin elektrik, sıhhi tesisat, kalorifer, asansör, ısı yalıtım v.s tür kontrol ve uygulama ücreti olduğu, 2464 s. Yasanın 80, 81 ve 82. maddeleri kapsamına girmediği, tahsil edilen bu ücretin yasada harç ve katılma payı konusu yapılmayan, ücrete tabi işlerden olduğu ileri sürülerek bozulması isteminden ibarettir.

Savunmanın Özeti: Cevap verilmemiştir.

Savcı Yıldız Öztürk''ün Düşüncesi: Uyuşmazlık, Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü proje kontrol ve uygulama ücretinin kaldırılması istemiyle açılan davayı kabul ederek tarhiyatı terkin eden vergi mahkemesi kararının bozulması isteminden doğmuştur.

Davalı idarece davalıdan tahsil edilen ücretlerin 97. maddeye göre alındığı iddia edilmekte ise de 2464 s. Belediye Gelirleri Yasasının 97. maddesine göre belediyelerin bu kanunda harç ve katılma payı konusu yapılmayan konularda ücret talep edebilmesi için ilgililerin istemde bulunması ve belediyenin de hizmet ifa etmesi gerekmekte olup olayda S.S.Kurumu tarafından... Hastanesinin tevsi binasının nitelik belgesi ve iskân ruhsatı alınması için belediyeye başvurulması üzerine tahakkuk ettirilen proje kontrol ve uygulama ücreti yasada bulunan koşulları taşımadığından bu iddiada isabet görülmemiştir.

Açıklanan sebeplerle temyiz isteminin reddine, tarhiyatın terkinine ait vergi mahkemesi kararının onanmasına karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Tetkik Hakimi Ayfer Göktuna'nın Düşüncesi: 2464 s. Kanunla eklenen ek 1/1, ek 5, ek 6 ve aynı yasanın 80. maddesi hükümlerine göre gerek inşaaata başlamadan önce gerek sonra inşaat sebebiyle alınması gereken bedeller mevzuat gereği harç olarak alınacağından, yükümlü kurumdandır, ... Tevsi binasının nitelik belgesi ve iskan ruhsatının alınmasını teminen yapılan başvuru üzerine alınan ücrette isabet bulunmamaktadır.

Bu sebeple temyiz isteminin reddi gerekeceği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Dokuzuncu Dairesince işin gereği görüşüldü:

İstem, sosyal sigortalar kurumuna ilişkin... inşaatı ile ilgili olarak tahsil edilen 44.348.000.- lira proje kontrol ve uygulama (fenni muayene) ücretinin iadesi talebiyle açılan davayı kabul eden vergi mahkemesi kararının bozulmasına ait bulunmaktadır.

2464 s. Belediye Gelirleri Kanununa 2589 s. Kanunla eklenen ek 1/1. maddesinde bina inşaat harcı, 8. bölümünde çeşitli harçlar yer almış, bu bölümde yer alan 80. maddede de imarla ilgili harçlar açıklanmış bulunmaktadır. 3194 s. İmar Yasasının 22/1. maddesine göre yapı ruhsatıyesı alabilmek için maddede belirtilen belgelerle birlikte müracaat edilmesi öngörülmüştür.

Açıklanan kanun hükümlerinden, ruhsat alabilmek için ilgili yerlere İmar Yasasının 22. maddesinde sayılan belgelerle birlikte müracaat edileceği, eklenmesi zorunlu olan bu belgelerin inceleneyeceği ve uygun görüldüğü takdirde 2464 s. Yasanın ek 5. maddesine göre harç yatırıldıktan sonra ruhsat verilebileceği anlaşılmaktadır.

Bu gibi olaylarda hemen ruhsat alınamamakta, ruhsat verilmeden önce belediye ve ilgili merciler tarafından bazı işlemler yapılmakta, bu işlemler tamamlandıktan sonra ruhsat alınması söz konusu olmaktadır.

2464 s. Kanunla eklenen ve mükerrer 7. bölümde yer alan bina inşaat harcı ile ruhsat alımından önce yapılacak işlemler sebebiyle verilen hizmetlerin karşılığı harca dönüştürülmüş, sair bir değişle yasa koyucu tarafından, bu gibi işlemlerin ücretle, vergiyle değil harçla karşılanması amacı güdülmüştür.

Anılan kanunda yer alan ve bina inşaat harcından önce yürürlüğe giren "imarla ilgili

harçlar" başlıklı 80. maddenin görüşülmesi sırasında ücret adı altında alınan bedellerin en aza indirilmesi ve bunların harç adı altında toplanması önerilmiş, bu görüşler doğrultusunda da 2464 s. Yasanın 80. maddesi yasallaştırılarak yürürlüğe konulmuştur.

Bu hükümlere göre inşaaata başlamadan önce imarla ilgili işlemlerden dolayı, sözü edilen yasanın 80. maddesinin (a) ila (b) bentlerinden sayılan işlemler için harç alınacak, inşaaata başlamak için ruhsat alımı sırasında yapılan işlemlerden dolayı aynı yasanın ek 6. maddesinde açıkça ve ayrıca belirtilen bina inşaat harcı ödenecek, bina bitince de 80. maddenin f bendi uyarınca yapı kullanma izni harcı tahsil edilecektir.

Bu halde gerek inşaaata başlamadan önce gerek sonra inşaat sebebiyle alınması gereken bedeller mevzuat gereği harç olarak alınacağından inşaatla ilgili olarak 2464 s. Yasanın 97. maddesine göre belediyelerin ücret adı altında bir bedel istemesi mümkün olmayacaktır.

Olayda da yükümlü kurum tarafından dava dilekçesinde kuruma ilişkin... tevsi binasının nitelik belgesi ve iskan ruhsatının alınmasını teminen yapılan başvuru üzerine bir bedel alındığı ileri sürüldüğünden ve idare tarafından alınan bu bedel yukarda açıklandığı üzere yasa uyarınca zorunlu olarak yapılan hizmetler karşılığında alınan harç olduğundan bedelin ücret olarak nitelendirilmesi mümkün değildir.

Bu itibarla yükümlü kurumdan, harca tabi olan bir konuda, anılan yasanın 97. maddesine dayanılarak ücret alınmak istenilmesinde isabet bulunmamaktadır.

Kaldı ki, 2464 s. Yasanın 97. maddesine göre ücret alınabilmesi için bu konuda bir isteğin olması ve yapılacak hizmetin kanunda yer alan harç veya katılma payı konusu olmaması gerekmektedir.

Açıklanan sebeplerle yerinde olan İstanbul 3. Vergi Mahkemesinin 6.7.1994 tarih ve 1994/1318 s. kararının bozulmasına ait temyiz isteminin reddine 26.12.1995 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Kaynak: DKD. Sayı: 91

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA